

ZAKON

Svrha Zakona?

Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine je usvojen sa ciljem efikasnije borbe protiv korupcije, organiziranog i teških oblika kriminala, na način da se imovina stečena tim krivičnim djelima oduzima od učinitelja i sa njima povezanih osoba. Time se nastoje ostvariti represivni i preventivni učinci, te poslati poruka da se kriminal ne isplati.

Novine u Zakonu?

Borba protiv teških oblika kriminala zahtjeva sveobuhvatan i energičan pristup, kombiniranjem različitih mjera koje primjenjuje sistem krivičnog pravosuđa. Jedna od njih je oduzimanje imovine pribavljene krivičnim djelima. Ovaj Zakon je omogućio privremeno i trajno oduzimanje, bez obzira o kojoj vrsti imovine se radi (pokretna, nepokretna, stvari i prava). Posebno je važno sačuvati vrijednost te imovine, kako bi se mogla koristiti u najboljem društvenom (općem) interesu.

Ko je uključen u provođenje Zakona?

Polica (FMUP, KMUP, SIPA)	Tužilaštva	Sudovi
Finansijska policija FBIH	Agencija za bankarstvo FBIH	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom (FAZUOI)
Porezna uprava FBIH	Zemljišno-knjižni uredi	Sudska policija FBIH
Komisija za vrijednosne papire FBIH (KVP)	Društva za upravljanje fondovima	Federalno pravobranilaštvo FBIH
Registar vrijednosnih papira u FBIH (RVP)	Poslovne banke	Skrbničke banke
		Registar poslovnih subjekata

Ko je u fokusu Zakona?

Profesionalni (karijerni) učinitelji krivičnih djela korupcije i organiziranog kriminala svih pojavnih oblika, finansijskog kriminala, prijevara i sl. Tu svakako treba ubrojati i učinitelje kompjuterskog kriminala, trgovine ljudima, dječje pornografije, krivotvorenja novca, terorizma i dr.

AGENCIJA

Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom je osnovana 2015. godine, ima status samostalne federalne upravne organizacije sa svojstvom pravnog lica.

15 → **25**
zaposlenih MILIONA KM

VRIJEDNOST PRIVREMENO I TRAJNO ODUZETE IMOVINE

Agencija je nadležna za:

1. Upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom po odredbama važećih zakona;
2. Provođenje analiza u području oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom;
3. Stručnu edukaciju iz područja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom;
4. Obavljanje i drugih poslova propisanih Zakonom.

MODALITETI UPRAVLJANJA

STUDIJA SLUČAJA „EMIRAN”

OSUĐENI:	B.H., Š.E. i F.H.
PRESUDA:	Krivično djelo organizovanog kriminala u vezi sa utajom poreza i pranjem novca
TRAJANJE SUDSKOG POSTUPKA:	2017. - 2020.
KAZNA:	Osuđeni na po 12 godina i dvije godine zatvora
ODUZETA IMOVINA:	Vrhovni sud Federacije BiH je na osnovu Zakona od osuđenih trajno oduzeo imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, i to od prvoosuđenog u ukupnoj vrijednosti od 8.433.260,69 KM , a od drugoosuđenog u ukupnoj vrijednosti od 5.415.549,47 KM

Ukupna vrijednost oduzete imovine:
13.848.271,33 KM

VRIJEDNOSNI PAPIRI, UDJELI I POSLOVNI UDJELI: 815.084,49 KM	NEKRETNINE: 11.840.071,80 KM
POKRETNINE: 140.827,86 KM	GOTОВИ NOVAC: 1.050.287,18 KM

OVA IMOVINA JE SADA VLASNIŠTVO FBIH

HRONOLOGIJA SLUČAJA

(1) 2012 – komercijalna banka iz BiH na osnovu sistema za praćenje novčanih transakcija i klasifikacije rizika pojedinih klijenata, a u skladu sa obavezama banaka propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma BiH, prijavila Finansijsko-obavještajnom odjelu SIPA-e sumnjive novčane transakcije na bankovnim računima optuženih.

(2) SIPA pokreće istražne radnje u ovom predmetu, i nekoliko mjeseci aktivno prati sumnjive bankovne račune u nekoliko komercijalnih banaka. Prateći isplate sa sumnjivih računa, utvrđeno je da se novac na tim računima ne koristi u poslovne svrhe u BiH, već za lične potrebe, konkretno za kupovinu nekretnina, dionica, motornih vozila i ostalih stvari.

Ukupno je evidentiran priliv od više od 20 miliona KM na bankovne račune koji su praćeni, dok je u saradnji s Poreznom upravom FBIH utvrđeno da sve finansijske transakcije preko tih računa sadrže obilježja koja izazivaju sumnju o utaji poreza.

(3) Nakon provedene istrage i prikupljenih dokaza, Tužilaštvo Kantona Sarajevo podiže optužnicu 30.12.2016., a Kantonalni Sud u Sarajevu 04.01.2017. istu potvrđuje.

(4) Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu od 02.07.2018. godine optuženi su oglašeni krivim za krivična djela organiziranog kriminala, utaju poreza i pranje novca, osuđeni na kazne zatvora, te je Sud naložio oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima.

(5) Rješenjem Vrhovnog suda od 17.01.2019. godine, ukinuta je presuda Kantonalnog suda u Sarajevu od 02.07.2018. godine i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

(6) Ponovljenom postupku pred Kantonalnim sudom u Sarajevu, na osnovu presude od 08.07.2019. godine optuženi su oglašeni krivim, osuđeni na kazne zatvora, uz oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima.

(7) Vrhovni sud Federacije BiH je 07.08.2020. u žalbenom postupku donio pravosnažnu presudu, na osnovu koje je od optuženih trajno oduzeta imovinska korist pribavljena na krivičnim djelima organiziranog kriminala, utaje poreza i pranja novca.

DRUŠTVENA UPOTREBA ODUZETE IMOVINE

Direktiva 2014/42/EU

„.....države članice trebale bi razmotriti poduzimanje mjera kojima bi se dopustilo da se oduzeta imovina koristi za javni interes ili u društvene svrhe.”

Pravni instrumenti trebaju omogućiti korištenje (ponovnu upotrebu) oduzete imovine:

a)

poklon i dodjela imovine na korištenje

b)

doznačavanje sredstava od prodaje ili iznajmljivanja oduzete imovine

Na ovaj način je moguće pružiti podršku pravosudnim i institucijama za provođenje zakona, kreirati programe prevencije kriminaliteta, osigurati naknadu štete žrtvama krivičnih djela i njihovu rehabilitaciju, te podržati naučno-istraživačke, humanitarne i druge društvene aktivnosti.

ŠTA JE POTREBNO POBOLJŠATI?

IZMENE I DOPUNE ZAKONA PARLAMENT FBIH

Potrebno je usvojiti izmjene i dopune Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine sa ciljem jačanja uloge i kapaciteta Agencije, da ona može upravljati oduzetom imovinom na učinkovit i efikasan način, kako bi se oduzeta imovina što više koristila u društvene svrhe.

UREDBA O UPRAVLJANJU ODUZETOM IMOVINOM

VLADA FBIH

Nakon usvajanja izmjena i dopuna Zakona, potrebno je da Vlada FBIH donese Uredbu kao podzakonski provedbeni akt, koja bi detaljno uredila procedure upravljanja sa svim oblicima privremeno i trajno oduzete imovine, sa ciljem transparentnog odlučivanja o društveno korisnoj namjeni oduzete imovine.